

Kuvailutyöpajoissa esille nousseita kysymyksiä

- AOE-tiimi järjestää n. kerran kuussa avoimia kuvailuwebinaareja, joissa käydään läpi materiaalien tallennus Avointen oppimateriaalien kirjastoon
- Webinaareissa voi kysyä neuvoa, keskustella palvelun kehityksestä ja demota oppimateriaalien tallentamista
- Webinaarit järjestetään Zoomin välityksellä etänä, jotta mahdollisimman moni pääsee osallistumaan. Zoom-linkki webinaareihin: <https://cscfi.zoom.us/j/968168329>
- Webinaarit ovat kaikille avoimia eikä niihin tarvita ennakkoilmoittautumista.

Tälle sivulle kerätään avointen oppimateriaalien palvelun kuvailutyöpajoissa esille nousseita kysymyksiä ja vastauksia niihin. Seuraavat työpajat järjestetään:

16.4. klo 13-14 Kuvailuwebinaari

14.5. klo 13-14 Kuvailuwebinaari

Tule mukaan vaikuttamaan! Työpajat järjestetään Zoomissa (<https://cscfi.zoom.us/j/968168329>):

Webinaareissa esitelly avointen oppimateriaalien palvelun esittely

Ohjeistus palveluun: <https://aoe.fi/#/lisatietoa>

Oppimateriaalin tallentamisen esimerkkivideo: https://demo.aoe.fi/files/faq/video_oppimateriaalin_tallentamisesta.mp4

Tallenne kuvailuwebinaarista 23.1.2020: <https://kannu.csc.fi/s/4iqPw2cHGTPCtBi>

Esittelymateriaaleja englanniksi: [AOE_presentation.ppt](#) ja [aoefi_brief_overview.pdf](#)

Kysymyksiä

Mitä Creative Commons (CC) -lisenssien perässä oleva luku 4.0 tarkoittaa?

4.0 viittaa viimeisimpään CC-lisenssien päivitykseen. Uuden päivityksen myötä lisenssit ovat käyttäjäystävällisempiä ja kansainvälisesti helppokäyttöisempiä. Aiemmat lisenssiversiot ovat edelleen voimassa.

Voiko eri Creative Commons -lisenssejä sisältäviä materiaaleja yhdistellä keskenään?

Kaikkea CC-lisensöityä materiaalia ei voi täysin vapaasti yhdistellä keskenään. CC-BY-lisenssoitua aineistoa voi yhdistää vapaasti muiden lisenssien kanssa. JaaSamoin(SA)-lisenssi edellyttää, että myös johdannaisteokset lisensoidaan SA-lisenssillä (CC-BY-SA ja CC-BY-NC-SA). Et siis voi esimerkiksi yhdistää SA-lisenssoitua aineistoa CC-BY-aineistoon ja jakaa tätä CC-BY-lisenssillä.

EiKaupallinen(NC)-lisenssi kieltää kaiken kaupallisen käytön. Tämä edellyttää, että NC-lisenssoitua materiaalia tai sen osia ei voi uudelleenlisensoida kaupallisen käytön sallivan lisenssin kanssa. EiMuutoksia(ND)-lisenssi edellyttää, että materiaaliin ei tehdä mitään muutoksia, joten myös tällä lisenssillä varustettu aineisto tulee lisensoida muutokset kieltävällä lisenssillä.

CC-lisenssien yhdistelystä saa lisätietoa Creative Commonsin sivuilta: <https://creativecommons.org/faq/#can-i-combine-material-under-different-creative-commons-licenses-in-my-work> Myös muita lisenssejä voi yhdistellä CC-lisenssien kanssa, näistä lisätietoa kyseisten lisenssien yhteydessä.

Jos olen ilmoittanut materiaalilleni vanhenemisajan, saako materiaalin vanhenemisesta muistutuksen?

Palveluun tulee ensi vuonna mahdollisuus tilata muistutus materiaalin vanhenemisesta.

Pystyykö Ebookeja lisäämään avointen oppimateriaalien palveluun?

Palvelun käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa Ebookeja ei vielä pysty lisäämään palveluun. Tätä toiminnallisuutta kuitenkin kehitetään, ja se tulee mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa mahdolliseksi.

Miten Digicampus ja AOE linkittyvät toisiinsa?

AOE:hen voi lisätä materiaaleja, joita haluaa käytettävän Digicampuksessa. Jotta voit käyttää näitä materiaaleja Digicampuksessa, lataa materiaali AOE:hen ja kopioi linkki tai upotuslinkin syötettyäsi materiaali ja liitä linkki Digicampukseen kurssisi sivulle. AOE ja Digicampus tekee myös yhteistyötä selvittääkseen yhteentoimivuuden parhaat ratkaisut.

Voiko eri oppimateriaaleja linkittää toisiinsa?

Jos on tehnyt materiaalin muokkaamalla sen jonkin toisen materiaalin pohalta, on suositeltavaa lisätä hyödynnetty materiaali -kohdassa niiden materiaalien tiedot. Kuvaus-kenttään voi lisätä linkkejä materiaaleihin jotka muuten liittyvät materiaaliin (esimerkiksi opettaja-materiaaliin linkkin opiskelija-materiaaliin). Huhtikuussa palveluun on tulossa myös kokoelma-ominaisuus, jota voi hyödyntää erilaisten yhteyksien luomiseen.

Mihin olla yhteydessä jos oppimateriaalia tallentaessa tulee tenkkapoo?

Laittamalla sähköpostia osoitteeseen oppimateriaalivaranto@csc.fi saa apua kysymyksiinsä.

Miten materiaalin tekijä merkitään, jos materiaalia on tuottanut iso ryhmä esim. hankkeen toimijoita eikä heitä ole yksilöity?

Oppimateriaalin tekijöiksi voi merkitä useamman henkilön. Mikäli hankkeessa on sovittu, että hankkeen materiaalit ovat hankkeen tuottamia (eikä esim. vain hankkeen julkaisemia), voi hankkeen päätöksen mukaisesti laittaa tekijäksi organisaation.

Onko vastuu materiaalien päivittämisestä oppimateriaaleja tekevillä hankkeilla vai kenellä?

Jos oppimateriaalin lisensoi lisenssillä, joka sallii muokkaamisen (eli lisenssi joka ei sisällä ND-ehtoa), voi oppimateriaalin päivittää kuka tahansa. Avointen oppimateriaalien palvelussa voi myös linkittää versiot toisiinsa, niin että käyttäjät löytävät eri versiot helposti.

Mikäli on nähtävissä että oppimateriaalilla on hankkeisiin osallistuvilla oppilaitoksilla pitkäaikaista käyttöä ja materiaalissa on vanhenevia osia, on suositeltavaa sopia päivityksestä hankkeen aikana. Avoin, muokkaamisen salliva lisenssi mahdollistaa sen, että päivittäminen hoituu ilman lisäsopimista, mutta tsekkipäivämäärän sopiminen ja tarvittaessa vastuiden jako takaa että päivittyminen tapahtuu.

Voiko materiaalin poistaa myöhemmin, jos tulee ns. katumapäälle?

Materiaalia ei voi poistaa myöhemmin. Tämä johtuu siitä, että käyttäjille pitää taata, että heillä on jatkossakin pääsy materiaaliin jonka he ovat ottaneet osaksi opetustaan tai oppimistaan. Oppimateriaalin tietoihin voi kuitenkin muokata päivämäärän, jolloin materiaali vanhenee. Kun oppimateriaali on vanhentunut (eli vanhenemispäivämäärä on tullut vastaan), ei oppimateriaalia enää tarjota aktiivisesti hakutuloksissa. Oppimateriaali kuitenkin on edelleen palvelussa ja materiaalia käyttävät henkilöt pääsevät siihen normaalisti, mutta näkevät samalla että tekijä on määritellyt oppimateriaalin vanhentuneeksi.

Voidaanko toisessa oppimisympäristössä, esim. Moodlessa olevia H5P-tehtäviä tai simulaatioita linkittää avointen oppimateriaalien palveluun?

Mikäli H5P-tehtävät ovat Moodlessa, jonne pitää kirjautua sisään sitä käyttääkseen, on suositeltavaa tallentaa H5P-tiedostot suoraan avointen oppimateriaalien palveluun. Jos H5P-tehtävät ovat H5P:n omilla sivuilla tai muualla, missä ne ovat saatavilla ilman kirjautumista, voi ne linkittää avointen oppimateriaalien palveluun.

H5P-tiedoston saa ladattua tehtävän reuse-painikkeesta. Työstämme tällä hetkellä toiminnallisuutta H5P-tehtävien näyttämiseen suoraan avointen oppimateriaalien palvelusta, mutta ne ovat heti käytössä sieltä ladattavissa ja vietävissä kunkin omaan oppimisympäristöön tai H5P-tiliin.

Voinko opettajana siis sekä käyttää palvelua siihen, että laitan tänne materiaalia ja jaan tätä kautta verkkokurssilleni ja myös siihen, että etsin täältä vapaasti käytössä olevaa oppimateriaalia käytettäväksi omalla kurssillani?

Kyllä!

Voiko kokoelmaan tehdä "alakokoelmia" vai se onko yksitasoinen?

Tällä hetkellä suunnitteilla ei ole alakokoelmia, mutta kokoelma-toiminnallisuuden lopulliseen toteutukseen voi nyt hyvin vaikuttaa. Toiveita voi laittaa osoitteeseen oppimateriaalivaranto@csc.fi. Kokoelmia voi myös olla yhdellä käyttäjällä useampi, joten eri aiheisista kokoelmista saa jokaisesta omansa.

Voiko Wordpress-blogina olevan kurssin upottaa avointen oppimateriaalien palveluun esim. iFramena?

Linkkejä ei voi upottaa palveluun vaan ne näkyvät painikkeina, jotka ohjaavat materiaalin sijaintiin. Mikäli sivu tallennetaan zip-pakettina joka sisältää kaikki tarvittavat html-tiedostot ja kuvat, videot ja muu sisältö, joka sivustoon kuuluu, voidaan ne näyttää iFrameen upotettuna. Toiminnallisuus html-oppimateriaalien näyttämiseen on vielä työn alla ja on tulossa keväällä. Wordpresiin on saatavilla lisäosia, joiden avulla blogin ja sen kaiken sisällön saa zip-pakettina joka sisältää kaikki tarvittavat html- ja muut tiedostot.

Pitääkö blogimuotoiseen kurssiin linkatut ulkoiset materiaalit lisätä myös avointen oppimateriaalien palvelun "lähdeluetteloon"?

Ei tarvitse. "Hyödynnetyt oppimateriaalit" -kohta on tarkoitettu sellaisille materiaaleille, jonka pohjalta tallennettava materiaali on tehty. Eli mikäli olisin esimerkiksi kääntänyt Olli Opettajan materiaalin, merkkaisin Olli Opettajan materiaalin "Hyödynnettyihin materiaaleihin". Toinen vastaava tilanne olisi jos olisin esimerkiksi tehnyt materiaalin avointen oppimateriaalien tekemisestä, johon olen liittänyt Olli Opettajan materiaaleja tekijänoikeuksista, merkkaisin Olli Opettajan materiaalin "Hyödynnettyihin materiaaleihin".

Milloin omia avoimia oppimateriaaleja voi tallentaa? Kuinka pitkään voi tallentaa?

Joulukuussa 2019! Tallentamista pilotoidaan joulukuusta maaliskuuhun ja tallentaminen jatkuu tämän jälkeen normaalisti, eli voit turvassa jakaa oppimateriaalejasi tästä eteenpäin.

Miten palveluun luodaan tunnus?

Palveluun ei luoda erillistä tunnusta vaan palveluun voi kirjautua Haka-, MpassID- ja Suomi.fi-tunnuksilla. Haka on korkeakoulujen käytössä, MpassID osan perusopetuksessa ja toisella asteella ja Suomi.fi kattaa muut asteet ja jatkuvan oppimisen. Suomi.fi on viranomaisten palveluihin tunnistautumiseen tarkoitettu tunnistautuminen. Kirjautut suomi.fi tunnistautumisen kautta omilla pankkitunnuksillasi tai henkilövarmenteella (meille välittyy vain nimesi ja tieto että olet tunnistautunut vahvasti).

Voiko materiaalissa olla linkkejä, jotka ohjaavat ei cc-lisensoituun materiaaliin? Esim. lähdeviitteet tai tehtävän kuvauksessa

Materiaaleissa voi olla linkkejä normaalin lähdeviitteistyksen ja sitaattioikeuden mukaisesti.

Miten oppimateriaaliin itseensä merkitään lisenssi?

On suositeltavaa laittaa myös oppimateriaaliin itseensä lisenssimerkintä. Tämä helpottaa käyttäjiä nimeämään sinut tekijänä kun jakavat materiaalia eteenpäin esim. tilanteessa jossa ovat ladanneet materiaalin itselleen. Lisenssi näkyy toki myös kuvailutiedoissa.

Lisenssin voi merkitä eri tavoin oppimateriaaleihin. Yleisesti on suositeltavaa laittaa lisenssi oppimateriaalin ensimmäiselle tai viimeiselle sivulle. Tämä voi käytännössä olla ensimmäinen slide, videon ensimmäiset sekunnit, sivun alaosa, testietiedoston ensimmäinen sivu jne.

Creative Commonsin sivuilla voi luoda erilaisia tapoja mainita lisenssi: <https://creativecommons.org/choose/?lang=fi#metadata> Yksinkertainen muoto on todeta "Tämä teos on lisensoitu [lisenssi ja linkki siihen]" mutta voit myös halutessasi lisätä tiedon miten haluat että sinut tulee mainita tekijänä.